

**Universitat de les
Illes Balears**

Títol: “La segregació espacial urbana i la Intervenció comunitària: Experiència comunitària a la barriada de Son Gotleu”

NOM AUTOR: Joan Ramis Cerdà

DNI AUTOR: 37338621-F

NOM TUTOR: Miquel Àngel Oliver

Memòria del Treball de Final de Grau

Estudis de Grau de Treball Social

Paraules clau:

Segregació espacial; amuntegament; exclusió social; població immigrant; intervenció comunitària

de la

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

Curs Acadèmic 2014-2015

En cas de no autoritzar l'accés públic al TFG, marqueu aquesta casella

ÍNDEX

<u>0. RESUM.....</u>	<u>3</u>
<u>1. INTRODUCCIÓ.....</u>	<u>3</u>
<u>2. MARC TEÒRIC.....</u>	<u>4</u>
2.1 Definició i concepte de segregació espacial	4
2.2 La segregació espacial, la immigració i l'exclusió social.....	5
2.3 La divisió espacial i el camí cap a l'amuntegament	5
2.4 Les conseqüències de la segregació espacial en el mercat de treball	6
2.5 La segregació espacial, un possible camí cap a l'aparició de guetos i a l'estigmatització.....	6
2.6 La segregació espacial, la integració i la intervenció comunitària.....	7
<u>3 METODOLOGIA.....</u>	<u>7</u>
3.1 Objectiu general	7
3.2 Objectius específics	7
3.3 Hipòtesis	8
3.4. Tipus d'investigació.....	8
<u>4. SON GOTLEU, ESPAI SAGREGAT OBJECTE D'ESTUDI.....</u>	<u>9</u>
4.1 Orígens de la segregació espacial a Son Gotleu	9
4.2 La segregació espacial en funció de la seva nacionalitat. Dades comparatives entre Son Gotleu i la resta de barriades.....	10
4.3 Son Gotleu, un espai urbà i social no homogeni	10
4.4 L'efecte de tancament de la via de cintura i l'escassa connectivitat del barri amb la resta de la ciutat	11
4.5 Organització i principals característiques dels actors que intervenen en la realitat comunitària de Son Gotleu	12
4.6 Nivells de participació en la comunitat envers les problemàtiques socials	13
4.7 Processos de Treball Comunitari, mètodes i tècniques emprades	14
<u>5. DESCRIPCIÓ I ANÀLISI DE LES ENTREVISTES.....</u>	<u>14</u>
<u>6. CONCLUSIONS.....</u>	<u>19</u>
<u>7. APARTAT DE REFERÈNCIES.....</u>	<u>21</u>

0. RESUM

La segregació espacial és un fenomen present a la barriada de Son Gotleu i que es fa evident a través dels elevats nivells d'amuntegament i de població extracomunitària, les barreres físiques - com la de via de cintura - o la falta de connexió amb la resta de la ciutat. Les polítiques urbanístiques no van dirigides a pal·liar la situació, fet que accentua les necessitats d'una població que no s'acaba de sentir identificada amb el seu barri. De fet, malgrat les bones iniciatives pel que fa a l'organització i el desenvolupament de la comunitat, el fet que Son Gotleu sigui considerat per bona part dels seus habitants com un assentament transitori de pas cap a altres barris de major estatus socioeconòmic dificulta la continuïtat de les intervencions comunitàries.

Paraules clau:

Segregació espacial; amuntegament; exclusió social; població immigrant i intervenció comunitària

1. INTRODUCCIÓ

La *segregació espacial* és un fenomen que es dona a les ciutats capitalistes i que és el resultat de la separació socioespacial de diferents grups de població. Els quals s'ubiquen dintre d'un territori, seguint uns criteris d'homogeneïtzació que posen evidència la diferència de classes, la divisió social de l'espai i la no-egüitativa distribució dels recursos a la ciutat.

Per tal d'entendre quin és el funcionament d'aquest fenomen des d'un context comunitari proper, s'ha optat per elegir Son Gotleu com a barriada objecte d'investigació. Entre els diferents motius, destaquem la consideració de Son Gotleu com un barri d'atenció especial i la situació de gran part de la població, que es considerada com a prioritària segons l'article 6 de la Llei 4/2009 d'11 de juny de Serveis Socials de les Illes Balears. També per ser un clar exemple d'un espai segregat a l'illa de Mallorca, i ser una comunitat amb una manca de cohesió social i amb accentuats conflictes de convivència i deteriorament urbanístic.

El propòsit de la investigació serà estudiar de quina manera la segregació espacial pot ser l'origen i alhora causant de bona part de les problemàtiques es donen a la comunitat. De la mateixa manera, l'estudi ens permetrà entendre quines són els tipus d'intervencions comunitàries que es donen dintre del territori i com s'efectua el treball en xarxa entre les diferents entitats i associacions, a la vegada que es podrà detectar quines són les limitacions que suposa intervenir en un espai segregat com Son Gotleu.

2. MARC TEÒRIC

2.1 Definició i concepte de segregació espacial

Segons Linares (2013) la segregació espacial és un concepte que fa referència a *“l’existència de diferències o desigualtats socials d’un col·lectiu urbà i a l’agrupament dels subjectes segons atributs específics i amb tendència a l’homogeneïtzació en el seu interior i a la reducció de les interaccions amb la resta dels grups”*. (p.6)

Per la seva banda, Checa (2009) afirma que la segregació espacial pot ser entesa com *“una separació espacial de diferents grups de població i que sovint es tradueix en àrees que mostren una sobrerrepresentació i altres amb una baixa representació dels membres d’un grup*. (p.4). El mateix autor cita a Park (1926, p. 22) que comenta que *“es produeix per la geografia, ocupació i altres factors que determinen la distribució de la població en uns llocs determinats”*.

Altres experts com Nel·lo (2008,p.2) defineixen la segregació espacial com *“un fenomen estructural que s’ha expressat al llarg del procés d’urbanització dels últims segles”* i *que actua, com és ben sabut, a través del joc de la renda del sòl i l’habitatge”* Tal com explica el propi autor, els preus immobiliaris no són homogenis dintre d’un territori, si no que les característiques particulars d’un lloc, la seva accessibilitat, la seva centralitat, entre d’altres, influeixen en el preu de l’habitatge. D’aquesta manera, una habitatge de la mateixa qualitat no tindrà el mateix preu al barri de Son Gotleu que al de Santa Catalina.

Nel·lo, Jiménez, Donat & altres (2014, p.4) , aclareixen que la segregació espacial¹ s’entén com: *“la distribució no homogènia dels grups socials dintre d’un territori”*. Els autors expliquen que la tendència dels diferents grups socials a ubicar-se en diferents àrees urbanes és consubstancial al procés d’urbanització de les societats capitalistes i que depèn de diversos factors com l’origen, l’edat, els hàbits de vida i principalment, la renda familiar.

Per últim, cal remarcar que la segregació espacial no sols s’aplica als grups més pobres si no també als més afluents. Alguns autors han assenyalat que:

(...)Es podria diferenciar la *segregació passiva*, aplicada als grups ètnics i als més pobres – conseqüència del rebuig dels sectors dominants cap a aquests grups i del funcionament del mercat de sòl – de la segregació activa, que apareix en el cas dels grups de majors ingressos. (...) . (...) No obstant, *l’auto-segregació* dels més afluents i el seu autoconfinament dintre dels espais tancats no és plenament voluntària, si no que en moltes ocasions és un mecanisme per a protegir-se de la violència urbana (...) (Galissot & Moulin, 1995, citat a Schteingart, 2013).

¹ En el present treball s’utilitzaran els termes segregació residencial i segregació espacial indistintament per referir-se al mateix concepte objecte d’estudi

2.2 La segregació espacial, la immigració i l'exclusió social

Tal i com assenyala Martínez (1999), tot i no haver una relació isomòrfica entre un concepte i un altra, sí que en molts de casos n' existeix una clara relació, principalment si parlem del col·lectiu immigrant. Sovint, els nouvinguts al nostre país s'ubiquen als barris de les ciutats que són una porta d'entrada a la ciutat, per després adquirir un major estatus i traslladar-se a altres barris. No obstant, habitar espais segregats suposa en molts de casos limitacions pel que fa a la connexió amb la resta de la ciutat, així com també nombrosos conflictes fruit de la massificació i les males condicions de la comunitat en la que habiten.

Com afirma Badosa (2001) citat a Saraví (2008) “ *la segregació espacial urbana pot entendre's com una dimensió específica d'un procés general de diferenciació social*”. Per a l'autor, la representació espacial, a més de ser un reflex de l'estructura social, s'insereix en processos de diferenciació, desigualtat i/o exclusió.

Erazo & Jaramillo (2011) es mostren crítics al destacar:

Evidenciem ciutats inequitàtives que presenten divisions espacials en funció dels estrats econòmics o condicions ètniques. El problema s'aguditza quan no existeix un sistema urbà de planificació integral capaç d'oferir els serveis bàsics fonamentals. En aquest sentit, convé mencionar que sota el procés de localització espacial o selecció de la vivenda, s'amaga la intenció de segregació cap a determinats sectors. És a dir, malgrat el dret a elegir i tractar-se d'un procés de negociació al que poden participar tots, l'elecció ve condicionada i imposada per a les classes baixes o populars.

Si retornem a Martínez (1991), veiem com l'autor distingeix dues variables a l'hora d'enfocar el problema de la segregació espacial de la vivenda dels immigrants. La primera d'elles és el tipus de treball dut a terme, que a través de l'exemple de la ciutat de Milà, explica com el casc antic – tot i pagar-se rentes més altes – està representada per una majoria immigrant femenina – degut a l'elevada demanda de treball domèstic, mentre que els homes immigrants queden reclosos a la zona de la perifèria. La segona variable és la distància de l'habitatge respecte al centre urbà. Segons l'autor, la segregació dels immigrants és molt major quan es troba situada a prop dels camps agrícoles que quan té lloc dintre de la ciutat.

2.3 La divisió espacial i el camí cap a l'amuntegament

Nombrosos estudis (Alloza, 2000, Stach, 2009 & altres) demostren que la segregació espacial dona lloc a nombrosos problemes socials tals com l'amuntegament o els alts nivells de violència. Entenem per amuntegament “*la relació entre el nombre de persones en una vivenda o casa i l'espai o nombre d'habitacions disponibles que depèn d'un judici normatiu envers els nivells apropiats d'ocupació, densitat i privacitat* (Spicker, Álvarez & altres, 2007, p. 152).

D'aquesta manera, en les grans ciutats espanyoles – com és el cas de Madrid – un dels grans efectes de la segregació espacial ha estat l'increment dels nivells d'amuntegament i de competència per l'espai. A més, també es pot comprovar com l'augment del nombre d'habitants en un territori no va sempre acompanyat d'un increment de vivendes, si no que més bé està passant al contrari, el que comporta que existeixi una taxa elevadíssima d'amuntegament concentrada en determinades zones segregades. (Alloza, 2000).

2.4 Les conseqüències de la segregació espacial en el mercat de treball

La segregació espacial “*posseeix també conseqüències respecte a la inserció dels individus en el mercat laboral com a producte del desajust espacial* (Kein, 2004, citat a Linares, 2013). Com bé explica l'autor, la distància existent entre les oportunitats d'ocupació i la ubicació espacial de les minories desavantatjades és un factor clau per explicar les elevades taxes de desocupació d'aquests grups respecte als grups més avantatjats.

Linares (2013) exposa tres mecanismes en els que opera el desajust espacial en el mercat de treball. El primer fa referència a què la *llunyania espacial* entre l'oferta i la demanda per ocupació implica viatges més llargs, el que suposa una dificultat d'acceptar llocs de feina que es troben massa enfora del nucli residencial.

El segon mecanisme que explica el desajust espacial en el mercat de treball és la *discriminació o estigma*. En paraules de Linares “*la concentració espacial de minories i l'estigma o discriminació alhora de contractar profunditzen la desocupació que caracteritza a les àrees residencials pobres segregades*. (p.9-10).

El tercer dels mecanismes fa referència a *les asimetries en la informació* en la recerca d'ocupació. Linares considera que les vies informals d'informació són el mitjà més eficaç per trobar ocupació i que generalment, la població desavantatjada tendiria a emprar les vies formals (Holzer, 1987, citat a Linares, 2013).

2.5 La segregació espacial, un possible camí cap a l'aparició de guetos i a l'estigmatització

Segons Rivero (2014) “*la segregació espacial genera una fragmentació de l'espai urbà que pot donar lloc a l'aparició de guetos com a resultat del trasllat en les que es troben moltes famílies assentades en condicions de carència crítica*”

Quan parlem de guetos, fem referència a zones o barris habitats per persones d'un mateix origen o condició que viuen aïllades o en situació de marginació per motius racials o culturals.

Battistini, Bialakowsky & altres (2009) consideren que “*els processos de guetificació condicionen la segregació espacial i d'hàbitat*” (p.186). Les situacions d'amuntegament que provoca la segregació espacial comporten nombroses problemàtiques, i la guetificació sovint es troba estrictament relacionada amb l'etiqueta

de l'*estigma*². Així doncs, es tracta de barris o comunitats allunyades de la resta i que d'alguna manera són rebutjades i mal vistes per altres zones de la ciutat.

2.6 La segregació espacial, la integració i la intervenció comunitària.

Com esmenen Checa & Arjona (2009) la segregació espacial “*ha estat un concepte oblidat de cara al disseny de polítiques d'integració social i lluita contra la discriminació, acceptant-lo com un fenomen fruit de fets racistes passats i de causes naturals*” (p.225).

Gutiérrez & Garcia (2012) remarquen que “*la dimensió espacial és un element clau en la integració de la població immigrant en societat*” (p.459). El territori és un element essencial per a comprendre la gènesis i evolució dels processos d'exclusió social. Per això, abans d'intervenir dintre d'una comunitat, és necessari realitzar un estudi o diagnòstic del mateix. La segregació espacial té l'avantatge de què malgrat la seva complexitat, es troba localitzat en un nucli concret, el que permet endinsar-s'hi i conèixer la seva particularitat des d'una visió més propera i personal.

A més, la integració espacial i la integració social es retroalimenten, de manera que els barris segregats, tot i en molts dels casos tenir un sentiment de pertinença, es troben desconnectats de la resta de la ciutat, de manera que la falta de llaços dificulta la inserció sociolaboral.

La intervenció comunitària, sota els seus diferents models basats en l'acció i la planificació social, així com, el desenvolupament de la comunitat (Oliver, 2013) es troba amb una sèrie d'obstacles als quals han de fer front tenint en compte la mobilitat i els canvis continus que es donen entre la població d'un territori segregat. Les entrades de població nouvinguda i la successives sortides d'habitants que cerquen un major estatus i qualitat de vida fan que el Treball Social Comunitari sigui imprescindible alhora de gestionar aquestes nombroses transformacions de la realitat social.

3 METODOLOGIA

3.1 Objectiu general

Conèixer com influeix la presència d'un espai Segregat com Son Gotleu en la Intervenció Comunitària

3.2 Objectius específics

- Estudiar de quina manera el fenomen de la segregació espacial afecta a les persones, famílies, grups i a la comunitat en sí resident a Son Gotleu

² L'*estigma territorial* fa referència a la condició, atribut, característica o comportament d'un determinat territori, barri o comunitat que inclou una categoria e imatge social que va acompanyada una resposta negativa, parcial i esbiaixada cap al mateix.

- Analitzar quines problemàtiques al barri de Son Gotleu són conseqüència de la segregació espacial
- Conèixer les dificultats/limitacions alhora d'intervenir en un espai segregat com la barriada de Son Gotleu

3.3 Hipòtesis

1. Els efectes de la segregació espacial dificulten i/o entorpeixen l'assoliment dels diferents objectius establerts en els Plans, Programes i Projectes d'Intervenció Comunitària a Son Gotleu.
2. Tot i que la població immigrant extracomunitària pugui semblar tenir majors facilitats d'integració dintre del barri (degut a les semblances en l'estatus socioeconòmic i similars orígens ètnics i culturals), més enllà del mateix existeixen nombroses barreres a la integració social en la comunitat de Palma de forma global. Entre elles, es troben barreres idiomàtiques i d'estigma.
3. La situació d'amuntegament en el que es troben persones, famílies i grups que resideixen en el barri origina conflictivitat social dintre del mateix. Alguns d'aquests poden ser de caire interracial degut a la diversitat cultural i les elevades taxes d'atur de bona part de la població .
4. La mala planificació urbanística dut a terme a la ciutat de Palma ha contribuït a que el barri de Son Gotleu – ja des dels seus inicis – es convertís de manera gradual en un espai segregat.
5. La falta de continuïtat a mitjà i llarg termini dels professionals i tècnics que intervenen en la comunitat provoca que constantment s'hagin de produir processos constants d'adaptació a la diversitat cultural del barri, aprenentatge dels valors o la dinàmica de les famílies i els grups.

3.4. Tipus d'investigació

Per tal d'aconseguir els objectius proposats i confirmar o refutar les hipòtesis plantejades, s'ha emprat una *metodologia qualitativa*. Es tracta d'una investigació que té com a objecte d'estudi la barriada de Son Gotleu i la influència com a espai segregat en la intervenció comunitària. Degut a la complexitat de l'estudi, la investigació s'ha dividit en dues fases:

1. Una *primera fase* de recerca bibliogràfica i documental que ens ajudi a tenir una aproximació de la realitat de Son Gotleu. En ella, es parlarà de l'origen del barri i la seva estreta relació amb la segregació espacial. A més, es revisarà el diagnòstic compartit amb la comunitat de Carlos Vecina, així com també el Pla Base de Son Gotleu, i es coneixeran els diferents agents de la comunitat, com també els principals actors que intervenen en la intervenció comunitària.

2. Un cop tenir uns coneixements sòlids envers la situació del barri, la segona de les fases consistirà en un *treball de camp* que em permeti com a investigador interactuar directament amb els agents de la comunitat. Per aconseguir-ho, es realitzaran tres entrevistes:

- La primera d'elles tindrà lloc amb **Álvaro Sanz**, geògraf de la Universitat de les Illes Balears (UIB), un docent amb coneixements teòrics sobre la segregació espacial i les problemàtiques socials, a més d'un coneixement exhaustiu de l'espai a la barriada de Son Gotleu, ja que participà en la realització del diagnòstic que es va fer a la comunitat. Amb aquesta entrevista, es pretén conèixer els aspectes més tècnics de la formació d'un espai segregat i tenir una visió més geogràfica i territorial de com es presenta tal fenomen en la barriada.

- La segona d'elles es durà a terme amb **Llorenç Coll**, Tècnic d'Intervenció Socioeducativa (TISE) a l'Oficina Comunitària de Son Gotleu. Conegut per la seva participació en projectes comunitaris com el de "*Barri Educa*", la seva figura ens permetrà entendre l'acció comunitària que es dona dintre de la barriada i analitzar de quina manera la segregació espacial afecta a la consecució dels objectius marcats en cadascuna de les actuacions.

- L'última entrevista, amb la finalitat d'apropar-nos al teixit educatiu del barri, tindrà lloc amb **Xisca Pons**, Vicepresidenta de l'Associació de Veïns de Son Gotleu, i resident al barri. Des d'una vessant més endògena, es podrà gaudir de la percepció envers la intervenció comunitària que té la ciutadania, conèixer els diferents tallers i projectes que s'elaboren a partir de l'associacionisme i les limitacions existents, per a posteriorment valorar de quina manera la segregació espacial ha pogut influir en l'èxit dels mateixos.

4. SON GOTLEU, UN ESPAI SEGREGAT. OBJECTE D'ESTUDI

4.1 Orígens de la segregació espacial a Son Gotleu

Vecina (2011), a través del diagnòstic realitzat amb la col·laboració d'un mite en el Treball Social Comunitari com és Marco Marchioni, situa el fort impuls del sector turístic dels anys 60 i principis dels 70, com el factor desencadenant de les desigualtats territorials actuals.

A més, l'èxode rural de l'interior de l'illa cap a la capital i la forta immigració peninsular que arribà a Mallorca per la demanda de mà d'obra en el sector turístic i de la construcció provocà que la *segregació espacial* fos una de les característiques de bona part dels barris de l'eixample.

La construcció dels primers habitatges a Son Gotleu data de l'any 1962, convertint-se en un barri dormitori. No obstant, es produí un fort creixement de la població, el que suposà uns habitatges i infraestructures insuficients. Els baixos preus

de l'habitatge propiciaren l'arribada massiva de població amb situació precària, principalment població immigrant de diferent nacionalitat, convertint-se el barri en una espècie de *gueto* amb una forta conflictivitat interracial, als nivells de delinqüència i excessiva degradació del barri.

4.2 La segregació espacial en funció de la seva nacionalitat. Dades comparatives entre Son Gotleu i la resta de barriades

Segons dades de l'Ajuntament de Palma (2014), dels barris amb majors percentatge de població estrangera: Son Gotleu és la setèima amb un 35'6%. I les principals nacionalitats de població estrangera al barri són: Nigèria, Marroc, Senegal, Mali, Ghana. Es tracten de nacionalitats, la major part d'elles, d'origen africà, llatinoamericà i la resta de la Unió Europea.

Els barris amb major percentatge de població extracomunitària són: Pere Garau, Son Gotleu, Bons aires, Fonés i La Soledat. Pel que fa a Pere Garau, predominen xinesos i bolivians; a Son Gotleu nigerians i marroquins i senegalesos; a Bons Aires bolivians, equatorians i colombians; a l'Arenal senegalesos i indis; a Fonés equatorians, bolivians i colombians; i a la Soledat Nord, marroquins i nigerians.

Pel que fa a les tres principals nacionalitats extracomunitàries de Son Gotleu, la població nigeriana, que es troba masculinitzada (61% d'homes), és la primera i està la dotzena en la població estrangera de Palma. Entre Son Gotleu i la Soledat hi resideix més del 50% de la població nigeriana. La població marroquina, és la segona nacionalitat amb més nombre d'habitants a Son Gotleu i la cinquena a Palma, però Son Gotleu és la barriada que té un major percentatge de marroquins (21'9%) i també és una població masculinitzada (57% d'homes). Respecte a la població senegalesa, la tercera més nombrosa és Son Gotleu i la quinzena a Palma (78% d'homes).

Com podem observar, les nacionalitats extracomunitàries es troben més representades a barris obrers i certes nacionalitats tendeixen agrupar-se a unes barriades determinades.

4.3 Son Gotleu, un espai urbà i social no homogeni

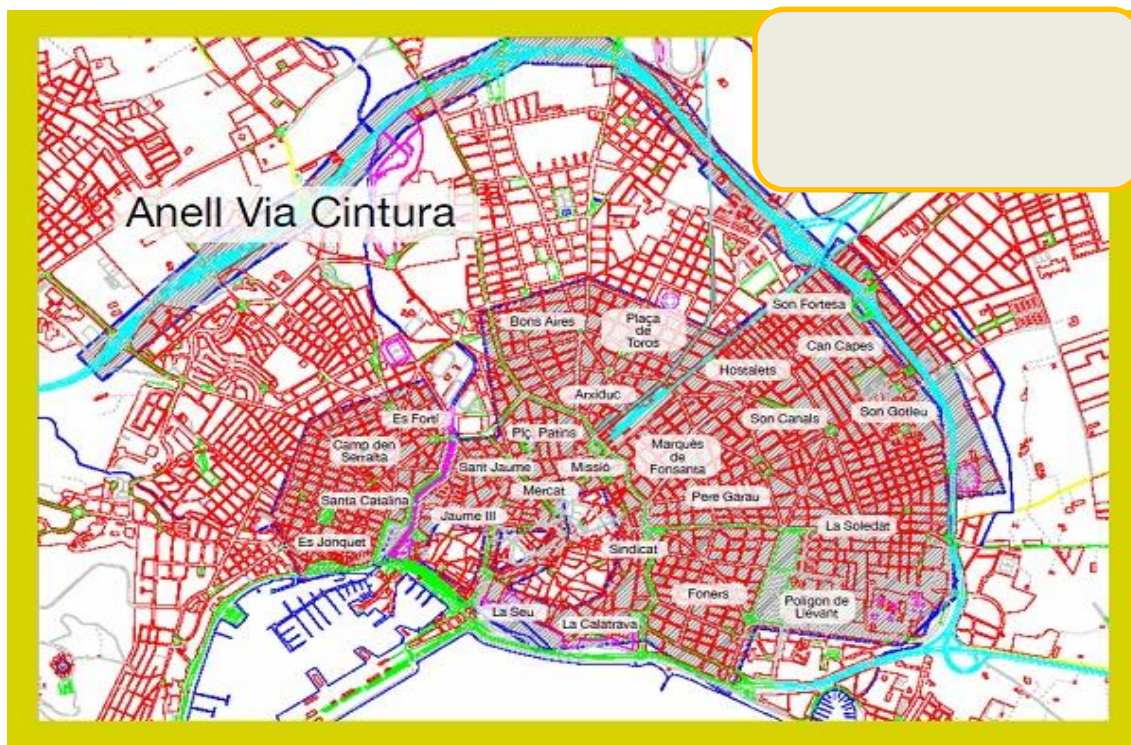
L'estudi social de Son Gotleu (2007) explica que dintre de la comunitat existeixen dues zones clarament diferenciades respecte a les seves característiques socials, el que condueix a què dintre del mateix barri es produeixi un procés de segregació depenent de la localització en el que es trobin els seus habitants.

Per una banda, trobem la zona 1 o "*zona central*" formada per habitatges construïts als anys seixanta-setanta ocupats per immigrants peninsulars, i que avui en dia, hi ha una forta presència d'immigrants i estrangers, i un procés de deteriorament urbà i social, acompanyat de la presència de col·lectius en situació de vulnerabilitat.

Per altra banda, la zona 2 constituïda per la “*perifèria*”, que no ha crescut de la mateixa manera que l'altra i on hi predominen edificacions més típiques dels barris de Ciutat, amb una realitat social totalment diferent a la de la zona central.

Paradoxalment, és a la zona central on s'hi concentra la major part dels col·lectius immigrants i les llars més nombroses, mentre que a la zona de la perifèria és allà on viuen la major part dels residents autòctons.

4.4 L'efecte de tancament de la via de cintura i l'escassa connectivitat del barri amb la resta de la ciutat

Com es pot observar en la imatge, la via cintura actua com una espècie d'embut “ o barrera física la qual separa el barri dels seus llinars exteriors. Això és un element més afavoridor de la segregació especial. Segons l'Estudi Social de Son Gotleu (2007) “*l'efecte de tancament pròpia de la via cintura és un element d'increment de congestió urbana i el fet que el barri no tingui accés directe a la via de cintura genera uns efectes sobre el trànsit i connectivitats del barri de polaritat diferent*” (p.140)

Per altra banda, el mateix estudi exposa que el poc desenvolupament de la trama urbana (carrers estrets, de sentit únic, etc.) del barri afecta a la connectivitat entre zones i amb la resta de la ciutat, amb carrers interiors sense sortida directa a fora del barri.

4.5 Organització i principals característiques dels actors que intervenen en la realitat comunitària de Son Gotleu

Primer de tot, cal destacar que entre els actors que intervenen en la comunitat, no tan sols s'han de considerar la figura dels professionals tècnics que treballen *per i amb* la comunitat, sinó que dintre d'aquests hem d'incloure a tota la població de Son Gotleu, la qual s'organitza a través d'associacions i entitats que, de manera conjunta, treballen per a estudiar les necessitats de la comunitat i donar-ne resposta.

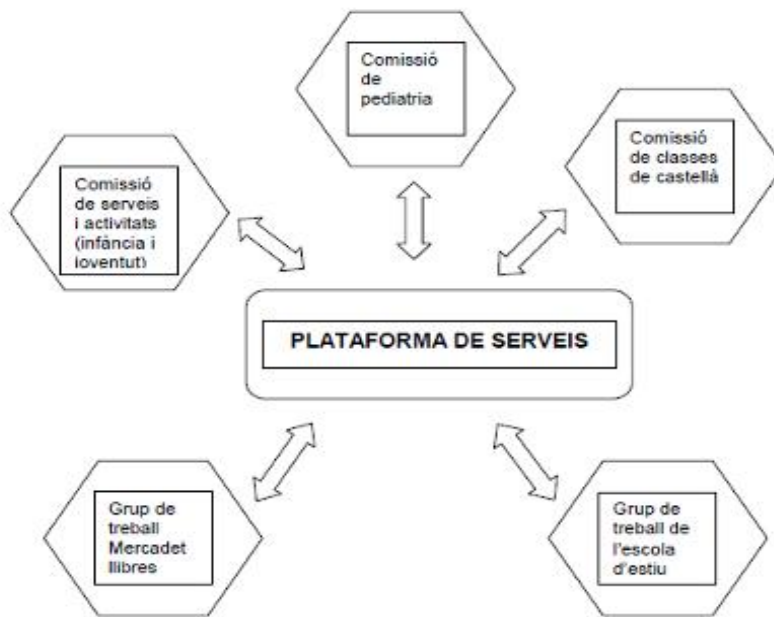
Com a forma d'organització i participació comunitària, a Son Gotleu s'ha creat una *Plataforma de Serveis*, la qual integra cadascun dels representants de les entitats del barri, ja puguin ser el Centre de Salut, el Centre Educatiu, el Centre de Serveis Socials, l'Associació de Veïns, l'Escola d'Estiu i altres entitats del Tercer Sector com Càritas Comunitari o Metges del Món.

La Plataforma s'origina amb la finalitat mobilitzar el teixit associatiu del barri, aconseguint la seva millora i reducció de la conflictivitat en el mateix. També, amb l'objectiu de posar en marxa iniciatives comunitàries i dur a terme un treball coordinat i en xarxa que fomenti la interacció social entre els grups. *“la participació a l'espai social millora les xarxes i obri les possibilitats a una construcció comunitària acord a un canvi en el que tots poden ser protagonistes”* (Vecina, 2013, p. 61).

A més, es crea una *Comissió Tècnica Municipal* formada per diverses àrees (Àrea d'Urbanisme i Habitatge, Àrea de Benestar Social e Immigració....) que s'encarrega de revisar tots els projectes que estan en marxa i una *Comissió no permanent per a la Convivència* integrada per grups polítics.

Per últim, esmenar també l'existència d'una *Comissió de Convivència* agrupada a través de les associacions del barri com el club esportiu, centres religiosos, Associació de comerciants o l'Associació de Nigèria Unida i de Ghana, entre d'altres.

Organigrama de la Plataforma

Font: Vecina (2011)

4.6 Nivells de participació en la comunitat envers les problemàtiques socials

Vecina (2011) fa referència a l'estudi de Son Gotleu (2007), el qual analitza el grau de participació social dels veïns del barri. De l'estudi, en podem extreure la vitalitat que demostraven tenir les *xarxes socials informals* (veïnatge, grups d'amics, activitat lúdica...) enfront la desigual e irregular participació en els *grups secundaris*, posant-se de manifest la dissociació entre la vitalitat de l'esfera privada i el descrèdit de la vida pública.

El nivell de participació era baix, ja que els percentatges eren inferiors a l'11% . De totes formes, com bé comenta l'autor, seria interessant comparar les dades d'aquest any amb les actuals, les quals encara no es troben publicades.

De fet, pels professionals tècnics del barri, el bon maneig de la plataforma de serveis i l'extens treball en xarxa que desenvolupen les diverses entitats fa pensar que la participació ha augmentat de forma considerable.

De totes formes, si tenim en compte els diferents *nivells de participació comunitària* (informatiu- col·laboratiu-decisional- de control ciutadà), existeixen certes limitacions en cadascun dels nivells. Pel que fa a l'informatiu, per exemple, molts de ciutadans es queixen del desconeixement dels recursos. A això hi pot influir que molta població que es troba en el barri i que prospera a nivell socioeconòmic, decideix abandonar el barri, i l'arribada de població nouvinguda fa que, de nou, s'hagi de tornar a informar a les noves famílies respecte el funcionament de la comunitat.

A més, el fet de que el barri sigui entès per a molts com un assentament de pas provoca que molts dels habitants no acabin d'arrelar-se dintre del mateix ni de tenir un sentiment de pertinença, el que dificulta l'activitat col·laboradora. No obstant, en el barri es realitza un extensa feina, que sota els valors del Treball Social Comunitari, fa la comunitat partícip del procés de canvi i millora.

4.7 Processos de Treball Comunitari, mètodes i tècniques emprades

Per a estudiar les necessitats del barri de Son Gotleu i, a posteriori, establir projectes i plans per a transformar la realitat local, a la comunitat s'empren els processos i tècniques pròpies de Treball Social Comunitari.

Un dels instruments més eficaços que té en compte les debilitats i amenaces del barri, però també, les fortaleces i les oportunitats del mateix és el DAFO. De fet, el primer estudi social de Son Gotleu ja incorpora aquesta tècnica.

Per altra banda, l'entrevista qualitativa també és una eina fonamental que gaudeix de l'avantatge que suposa interactuar amb les persones, grups i la pròpia comunitat envers les seves vivències, formes d'entendre els problemes i possibles solucions que proposen els mateixos ciutadans. Si bé, és cert que nombrosos estudis de Son Gotleu també han emprat dades quantitatives a través de l'ús de l'enquesta, una metodologia que s'allunya de la perspectiva comunitària, però que permet agrupar un major nombre de dades estadístiques.

De totes formes, és a través de la Plataforma de serveis i amb l'organització de *grups de discussió* i reunions entre les diferents entitats on s'hi aprecia una major col·laboració, tasca compartida i objectius comuns.

Per últim, destacar la tècnica de *l'observació participant*, mitjançant la qual cadascun dels tècnics s'integra dintre dels diferents sistemes i grups que conformen la comunitat com un membre més. A través de la tècnica detecta mancances, treballa amb els ciutadans per a transformar la realitat social i fomenta la presa de decisions entre els mateixos.

5. DESCRIPCIÓ I ANÀLISI DE LES ENTREVISTES

I. *Entrevista amb Álvaro Sanz, geògraf de la UIB amb coneixements teòrics de la segregació espacial a Son Gotleu i partícip de l'estudi comunitari del barri.*

Segons Sanz, la segregació espacial no és un fenomen únic de la barriada de Son Gotleu, sinó que aquest es dona de manera global a les societats capitalistes, grans ciutats i zones de grans concentracions de població.

La segregació espacial és un pur reflex de les diferents formes de relacions humanes en les que es produeixen divisions de classe, origen o d'ètnies, entre d'altres. A més, Sanz destaca que aquest fenomen no només es dona en les classes baixes. De

fet, la població de rendes altes, de manera voluntària, opta per sortir de la zona urbana e instal·lar-se a zones residencials amb famílies del mateix o aproximat estatus socioeconòmic.

Evidentment, la segregació especial té nombrosos efectes negatius. Entre aquests, es troben la menor accessibilitat i menor comunicació amb la resta de la ciutat, la minva de participació ciutadana dels residents de la barriada en les activitats pròpies de la ciutat, a més d'una degradació i deteriorament dels espais públics i allotjaments.

Referent als interessos que hi pugui haver en l'aparició d'aquest fenomen, cal destacar que l'interès de la divisió social de l'espai en ocasions recau a una visió esbiaixada en la que les classes altes creuen que, d'aquesta manera, es podran protegir dels elevats nivells de delinqüència de la ciutat; estigmatitzant aquelles comunitats on la seva població sigui de classe baixa.

Álvaro Sanz parla de què en les diferents ciutats, també existeixen barriades – com la de Son Gotleu – en les que es donen rentes d'oportunitat. Això significa que hi ha barris en els que els costos de viure són molts més baixos que en altres. Un fet que provoca que les famílies es desplacin cap a un espai més adequat a les seves possibilitats de renda.

Per altra banda, els plans de reforma urbana que es fan en els diferents barris de la ciutat de Palma - arrel d'interessos turístics i/o econòmics – prioritzen unes zones més que altres, el que suposa la *no-equitat* entre els diferents territoris. De fet, Álvaro Sanz afirma que es tracta d'una forma organitzada de la mateixa ciutat el que forma aquest tipus de segregacions. Son Gotleu és una porta d'entrada per població immigrant per, posteriorment, intentar accedir a altres barriades. Sanz ho qualifica d'ecosistema previ per la posterior mobilitat cap a altres barris. És un barri en el que el percentatge de població extracomunitària és molt elevada respecte a altres, a més d'existir un cert nombre de població “fosca” (no empadronada).

Referent als problemes socials de Son Gotleu fruit de la segregació espacial, Sanz destaca: l'atur, la desescolarització, els alts percentatges de població immigrada extracomunitària, el risc d'exclusió social de les persones i famílies o la venda de droga, entre d'altres.

A més, a la barriada de Son Gotleu es donen situacions d'amuntegament. No tan sols als habitatges sinó als espais públics. S'ha de tenir en compte que la seva densitat de població és de les més elevades de Palma. En el barri existeixen habitatges “*patera*”, en els quals hi viuen un gran nombre de persones i famílies per tal de compartir els costos de lloguers, llum, aigua....

La ciutat de Palma, al igual que la majoria de ciutats dóna preferències a unes zones més que unes altres. En el cas de Palma, es dóna més preferència a les zones del litoral o del casc antic. És a dir, les zones d'interès econòmic i turístic. Aquest fet fa que

les barriades on menys atenció i recursos s'hi ha destinat durant anys es quedin obsoletes en matèria d'infraestructures i intervenció social.

En quant a les solucions per combatre aquest fenomen, Sanz afirma que es podrien generar tot una sèrie de polítiques socials, educatives i laborals per combatre la segregació espacial amb les quals treballar per a la inserció e integració de les persones, famílies i grups que resideixen en els diferents barris. També es fa necessari la realització de tot una sèrie d'actuacions urbanístiques destinades a intervenir i/o actuar en l'espai físic per combatre les diferents barreres físiques que existeixen a algunes barriades. Aquestes actuacions consistirien en engegar obres i construccions per facilitar l'accés de les persones residents a serveis i/o recursos, i millorar les connexions entre barriades, duent a terme algunes obertures i mitjançant la creació d'eixos.

II. *Entrevista amb Llorenç Coll, Tècnic d'Intervenció Socioeducativa (TISE) a l'Oficina Comunitària de Son Gotleu*

Llorenç Coll defineix són Gotleu com un barri viu i multicultural, amb una essència i encant particular que el fa únic. No obstant, deixa clar que es tracta d'una zona de recollida de gent amb poques oportunitats, amb l'existència d'espai comuns poc cuidats on hi han de conviure diverses cultures i una forta concentració de comunitats de població nouvinguda. Aquesta última, amb poca formació, desconeixement de l'idioma, com també del funcionament de la comunitat balear i de l'Administració

A més, la segregació espacial en el barri és converteix, segons el tècnic, en un element afavoridor de l'economia submergida, la venda de droga, l'amuntegament, el desallotjament de vivendes ocupades i l'absentisme escolar. La segregació espacial també condueix a problemes de convivència fruit dels problemes d'habitatge. Al igual que Sanz, Coll destaca l'elevat ràtio de persones que viuen en un mateixa llar. A més, afirma que la població masculina africana des de sempre ha exercit un rol tradicional en el qual l'home és el principal proveïdor de recursos de la família. D'aquesta manera, el fet de no tenir feina i no disposar d'ingressos econòmics fa que aquesta es trobi perduda, el que afecta a la seva autoestima.

Respecte a les *queixes o demandes que fa la població resident*, la principal és la de feina, vivenda i formació. Demandes que són pròpies d'un espai segregat. Molts han fet feina a la construcció, de manera que la demanda de formació els pot ajudar a tenir majors alternatives. Per altra banda, la població es queixa de què la barriada es troba molt bruta i poc cuidada en els espais públics comuns. L'administració no ha cuidat gaire aquests espais i s'han anat deteriorat greument (l'administració contribueix a què sigui un espai segregat a través de la *no-intervenció*).

La gran *limitació que suposa la segregació espacial a Son Gotleu en la intervenció comunitària* es troba en la falta d'un sentiment de pertinença autèntic en el barri, el que contribueix a la minva de la participació dels membres de la comunitat. Malgrat l'extens treball desenvolupat per les entitats a través de la Plataforma,

existeixen moltes fluctuacions (entrades i sortides), el que provoca que els processos comunitaris hagin de començar un i altra cop. Segons paraules de Coll: “ *quan has començat a treballar amb persones i famílies de la comunitat, un cop aquestes han millorat la seva situació, surten del barri. Venen gent nova i se’ls hi ha d’explicar els recursos, normes de convivència o el funcionament de les associacions. Es fan moltes coses però els resultats són petits*”.

Si ens atenem a *les particularitats a l’hora d’intervenir en el barri de Son Gotleu*, Llorenç Coll rescata un element positiu d’intervenir en un espai segregat com és el fort vincle emocional establert entre els membres de la comunitat i l’equip tècnic. De fet, unes necessitats tan grans com les existents al barri requereixen d’un treball interdisciplinari (diferents disciplines, diferents administracions, diferents professionals, ciutadans implicats...) que facin feina conjuntament i amb xarxa per donar millors respostes als conflictes que es presenten. A nivell comunitari, la intenció és que la població es senti un participant actiu de tots els processos d’intervenció social en el barri.

La barrera idiomàtica és una altra de les barreres presents al barri que dificulta la participació, tot i que des de la comunitat s’està donant resposta a la situació a través de tallers d’aprenentatge de l’ idioma, ja que el coneixement de la llengua és una eina integradora. De totes formes, l’arribada constant de població nouvinguda fa que aquest procés sigui continu, a la vegada que aquells que disposen de certes competències i recursos, abandonen el barri i, per tant, els resultats no estan quedant dintre de la pròpia comunitat, sent invisibles.

En quant a les *limitacions dels professionals alhora d’intervenir a un espai segregat* com Son Gotleu s’hi troba també la necessitat de majors recursos humans. Per exemple, més Centres de Dia o la incorporació a la plantilla de Mediadors Culturals. Segons Coll, “ *s’hauria d’incrementar la plantilla que intervingui en la comunitat, professionals amb una especialització i perspectiva comunitària que fessin feina al barri durant anys, sent persones conegudes i referents pels membres de la comunitat.*”

III. *Entrevista amb Francisca Pons, Vicepresidenta de l’Associació de Veïns de Son Gotleu*

Entre les necessitats més visibles al barri, Xisca parteix de l’econòmica per l’estreta relació que, segons ella, manté amb la marginació. La vicepresidenta comenta que un dels motius de conflictivitat social entre població resident és la que prové de les comunitats de vivendes. Degut a què les instal·lacions d’aigua, envers de ser individuals són comunitàries, en el cas de que un dels propietaris o arrendatari no pagui el rebut, es talla el subministrament a tot el bloc de pisos.

Un altra conflicte és que hi ha moltes famílies que viuen de la venda de ferralla. La deixen al carrer i es roben la ferralla entre ells. A més, això també dona una mala imatge de brutícia a altres veïns. El Govern socialista (2007-2011) va donar ajudes a les

comunitats amb la finalitat d'individualitzar els comptadors respecte el consum d'aigua. No obstant, aquestes ajudes són parcials i a la pràctica, moltes no s'acaben realitzant.

Si parlem de com influeixen les condicions de vida i característiques de la barriada amb les persones i famílies, per Xisca el dia a dia es converteix en un acte de supervivència per cobrir les necessitats bàsiques. Si més no, un dels efectes de la crisi han estat les situacions d'amuntegament. En algunes d'aquestes situacions, es tracta d'avis que viuen en vivendes petites i acullen els seus fills i nets que han quedat sense llar, i que viuen de la pensió de les persones majors.

Un altra dels problemes és la compra i venda de droga com a font per obtenir ingressos degut a les taxes d'atur elevades, el que repercuteix a l'entorn, sent un motiu de conflictivitat. Al igual que tots els negocis, hi ha competència a l'hora de vendre i, per tant, es donen conflictes entre els diferents punts de venda.

Pel que fa a les principals activitats comunitàries que es realitzen, Xisca destaca les activitats culturals, tallers i festes autonòmiques i nacionals. També es fan fires gastronòmiques, el famós Dia de Llibre... A més, per augmentar el nivell de participació en la comunitat, en les festes de Pasqua (on es fan crespells, rubiols i panades) s'adapta la recepta (baratant el saïm de porc per altres ingredients) per mirar que la població magrebina participi a les festes.

Segons Xisca, hi ha una dificultat de compromís alhora de participar de manera continuada. La participació sol ser espontània i constantment s'ha d'incidir en la necessitat de participació. Per a ella, és clau que els ciutadans siguin participants del procés, considerant *l'empoderament de la comunitat*. Per citar un exemple, es paga al curs de monitor de temps lliure als joves de la barriada per a què puguin ser després monitors de la pròpia comunitat. D'aquesta manera, els doblers que guanyen queden a la comunitat, amb l'avantatge de que aquests joves ja coneixen la barriada i les seves característiques.

Xisca també manifesta les seves queixes respecte a la falta de material tècnic i humà. Considera que des de la Plataforma de Serveis s'engeguen moltes activitats, però que en els horaris en què els professionals no s'hi troben –com puguin ser els caps de setmanes – falten recursos tècnics (ordinadors o equips de música) i un major recolzament pel que fa als recursos humans.

Per altra banda, Xisca afegeix que en moltes ocasions des l'Ajuntament de Palma s'han organitzant trobades de Casals de Barri en el centre de la ciutat en les que es sol·licita la participació del Casal de Barri de Son Gotleu. Això és molt positiu, però segons ella, no es tenen en compte que els recursos que tenen a cada barri són desiguals i per tant, que els manquen ajudes per a pagar les teles dels vestits de les disfresses o dels balls.

Per finalitzar, Xisca comenta que a les famílies no se'ls hi pot reclamar que facin una aportació econòmica a les associacions, i que un major finançament econòmic

podria ajudar – sens dubte – a incrementar la participació i la implicació del barri amb la resta de la ciutat.

6. CONCLUSIONS

La intervenció comunitària a la barriada de Son Gotleu es fa molt difícil degut a què l'espai no està adaptat de manera adequada. Tot això condueix a què la població resident tingui dificultats en la participació i en la integració a la comunitat. Son Gotleu es converteix en un abocador de recursos de l'administració, els quals no fan l'efecte esperat. Es fa molt difícil, doncs, millorar la situació si no es fa una gran planificació i actuacions pel que fa a l'adequació dels espais físics i per la integració de la població resident al barri.

En els *Plans d'Ordenació Urbana* duts a terme a la ciutat de Palma no s'han tingut en compte polítiques reals que pal·liessin la distribució desigual de l'espai, el que comporta la segregació espacial de determinats barris. De fet, Son Gotleu es troba amb la barrera de la via de cintura, amb carrers sense sortida i amb una manca de connexió amb la resta de la ciutat. En el passat, es tingué la intenció d'obrir una via d'accés que connectés Son Gotleu amb la part més cèntrica de Palma, però sembla que això hagi quedat amb una falsa promesa.

Per altra costat, tot i la mobilització en la plataforma de serveis, els nivells de participació continuen sense ser els esperats. Son Gotleu és considerat per a molts dels ciutadans com un assentament de pas. Això dificulta l'arribar a tenir un sentiment de pertinença en el barri, ja que molts no s'hi senten identificats.

Les complicacions d'intervenir en un espai segregat com Son Gotleu es posen en evidència a través dels continus moviments d'entrades i sortides que es donen en el barri. Els professionals fan feines amb famílies i grups, creant un vincle especial que ajuda a assolir els objectius marcats en moltes ocasions. No obstant, quan prospera l'estatus socioeconòmic d'aquestes famílies, decideixen abandonar el barri, el que suposa un gran buit per la comunitat; que veu com cada cop és més receptora de població nouvinguda que desconeix les entitats, serveis i el funcionament de la comunitat.

Els canvis en la plantilla per part dels professionals també és un factor que afecta a la intervenció comunitària, ja que molts dels ciutadans poden haver-se vinculat a certs professionals que feia anys que feien feina en el barri i ara no hi són. Per tant, com veiem, el binomi professional-comunitat adquireix una rellevància significativa en l'eficàcia de la intervenció.

Per últim, degut al fet que el sentiment de pertinença és molt difícil de treballar en les primeres generacions nouvingudes – ja que molts d'ells tenen un fort arrelament al seu país d'origen - (“ Son Gotleu és un lloc de passada, no és un lloc d'estada”), una proposta podria ser la de treballar amb els nins que sí neixen al barri (segones i tercers

generacions). Les administracions, escoles i entitats del barri han d'intentar treballar el sentiment de barri i el compromís amb la comunitat.

7. APARTAT DE REFERÈNCIES

Bialatowsky, A., Reynals, C. i Zamari, R.C. (2009). *Corproduir coneixement: pràctiques institucionals en el consum de l'exclusió-extinció social en Nuclis Urbans Segregats*. A Battinni, O., Bialakowsky, A., Busso, M i Costa, M.I. *Els treballadors en la nova era capitalista: entre el ser i el saber*. (p. 173-215). Bons Aires: Teseo.

Carbonero, M.A., Caro, F., Mestre, J.M., Oliver, M.A. i Socias, C. (2013). Reconceptualitzant els serveis socials. Recuperar el Treball Social Comunitari com a resposta al nou context generat per la crisi. *Documents de Treball Social*, vol. (51), 9-27.

Checa, F., i Arjona, J.C. (2009). *La integració socials dels immigrants: models i experiències*. Laia Olivares. Barcelona: Icària editorial.

Checa, J.C.(2009). *Vivenda, immigració i segregació espacial. Anàlisi del cas*. Universitat d'Almeria.

Coll, Ll. (2015). *Tècnic d'Intervenció Socioeducativa*. Oficina Comunitària de Son Gotleu.

Diari de Mallorca (2015). *Son Gotleu tornarà a tenir mediadors després de la seva supressió el passat mandat*. Recuperat el 17 de juny de 2015 a <http://www.diariodemallorca.es/palma/2015/07/10/son-gotleu-volvera-mediadores-supresion/1038217.html>

Echazarra, A. (2010). Segregació residencial dels estrangers en l'àrea metropolitana de Madrid. *Revisa internacional de Sociologia*, vol. (68), p. 165-197.

Erazo, A. L. i Jaramillo, C.G (2013). Vivenda i segregació espacial. *Grup d'investigació de Dret la ciutat*. Equador.

Gutiérrez, B., i García, P.(2012). *Polítiques de vivenda e integració socio-espacial a Barcelona*. Pla de Treball d'Immigració 2012-2015. Barcelona.

Linares, S. (2013). Les conseqüències de la segregació espacial: un anàlisi empíric sobre tres ciutats mitges bonaerenses. *Cuaderno urbano*, vol. (14), p.5-20.

Martínez, U. (1999). Pobresa, exclusió social i segregació espacial. *Revista Internacional de Ciències Socials*, vol. (19), 35-50.

Nel·lo, O. (2008). *Contra la segregació espacial urbana i per la cohesió: la llei de barris de Catalunya*. Generalitat de Catalunya.

Nel·lo, O., Donat, C. i Jiménez, E. (2014). *Crisi, desigualtat social i segregació urbana a Catalunya*. Gigapp-iuiog.

Oliver, M. A. (2013) *Apunts de Mètodes i Tècniques del Treball Social Comunitari*. Universitat de les Illes Balears

Pons, F. (2015). *Entrevista amb Xisca Pons*. Vicepresidenta de l'Associació de Veïns de Son Gotleu.

Rivero, X. (2014). *Segregació urbana: la formació de guetos urbans en els 10 últims anys en la zona sud de la ciutat de Córdoba*. Recuperat el 12 de juny de 2015 a <https://prezi.com/dhjwujybi2rv/segregacion-urbana-la-formacion-ghettos-urbanos-en-los-10/>

Sanz, A. (2015). *Entrevista qualitativa amb Álvaro Sanz, expert en segregació socioespacial a Son Gotleu*. Geògraf de la Universitat de les Illes Balears

Saraví, G. (2008). Mons aïllats: segregació urbana i desigualtat en la ciutat de Mèxic. *Revista Eure*, vol. (34), p. 93-110.

Schteingart, M. (2013). Desigualtats socio-espacials i segregació en ciutats mexicanes. *Seminari: Les desigualtats i el procés a Mèxic*. Colmex-inegi.

Spicker, P., Álvarez, S i Gordon, D. (2007). Pobresa, Un Glossari Internacional. *CLACSO-CROP*. Consell Llatinoamericà de ciències socials.

Vecina, C., i Estrades, M. (2011). *Diagnòstic comunitari: barri de Son Gotleu*. Equip Comunitari de Llevant Nord: Ajuntament de Palma.

ANNEX

*ENTREVISTA N°1

ENTREVISTA A DOCENT AMB CONEIXEMENTS TEÒRICS SOBRE LA SEGREGACIÓ ESPACIAL I LES PROBLEMÀTIQUES SOCIALS. A més de coneixements concrets sobre la barriada de Son Gotleu. Entrevistat: Álvaro Sanz (Geògraf a la UIB).

J.R: Quin tipus d'urbanització municipal/ciutadana afavoreix l'aparició de la segregació espacial?

A.S: El que passa a Son Gotleu és una situació que es dona dins una societat capitalista. És una barriada “tipus assentament” que es produeix a les ciutats on hi ha grans concentracions de població. Aquest fenomen està present a les ciutats grans dels diferents continents. En les mateixes relacions humanes, es donen diferents formes de separacions de classes, orígens, casta...i altres factors socioeconòmics. Tot el món, no només els països occidentals, som hereus de les antigues formes de relacions humanes.

J.R: Quins són els efectes més negatius per a la població que hi resideix? Comunicació i accés a serveis públics...

A.S: Respecte a la planificació i a la distribució dels recursos, els efectes són: una menor accessibilitat i menor comunicació amb la ciutat, menys participació dels residents al barri en activitats pròpies de la ciutat. A més, els diferents allotjaments del barri pateixen una degradació, com també un deteriorament dels espais públics. De fet, la segregació residencial no només es dona en les classes baixes. Les rendes altes surten de les zones urbanes per instal·lar-se a zones residencials, format urbanitzacions de famílies del mateix o molt aproximat nivell de renda.

J.R: Quins interessos hi pot haver en l'aparició d'aquest fenomen?

A.S: En les diferents ciutats, existeixen diferents barriades, les quals formen una espècia de “clavegueram”. És a dir, són barriades en les que es donen les “rendes d'oportunitat”. Això significa que en aquestes barriades hi viuen les persones o famílies que tenen nivells molt baixos de renda. Degut a que són espais bastant degradats i infradesenvolupats, els costos de viure-hi són molt més baixos que en altres barriades. Un fet que fa que les famílies de rendes baixes de la ciutat, es desplacin cap aquest tipus de barriades cercant un nivell de vida més adequat a les seves possibilitats de renda.

J.R: Per què les polítiques urbanes no posen mitjans per reduir aquest fenomen?

A.S: En moltes ocasions, les mateixes ciutats realitzen Plans de reforma “emascarats” per tal de generar espais per a rendes d'oportunitat com la que fèiem referència a l'anterior pregunta. És una forma organitzada de la mateixa ciutat la que forma aquest tipus de segregacions. Molt apropades a les mateixes relacions humanes.

J.R: Quines polítiques urbanes concretes de la ciutat de Palma afecten a la barriada de Son Gotleu?

A.S: A Palma, al igual que a les diferents ciutats, s'han anat realitzant Plans d'ordenació urbana. Però no han existit mai cap tipus de polítiques reals per revertir aquestes problemàtiques que es donen en les diferents barriades.

Son Gotleu, és un barri d'acollida de població immigrada. En els anys seixanta ho va ser de població peninsular per treballar en el "boom econòmic" de l'illa. Més tard, en els anys noranta, per treballar en els que ja eren els inicis del creixement econòmic, propis de les bombolles econòmiques, per treballar en el sector de la construcció sobretot.

Son Gotleu és una "porta d'entrada" a la ciutat de Palma, per, posteriorment, intentar accedir a altres barriades. Es pot dir que aquest barri és un "ecosistema previ" per la posterior mobilitat cap a altres barris. És un barri en el que el percentatge de població immigrada és molt alt respecte altres barris. Sobretot en població immigrant extracomunitari. A part de existir població "fosca" fent referència a la població no empadronada.

Fa uns anys enrere es va tenir la intenció de crear un via d'accés des de Son Gotleu cap al centre de la ciutat per tal de fer més fluida la connexió.

J.R: Quins són les principals problemàtiques socials a la barriada de Son Gotleu provocades per la segregació espacial a la ciutat?

A.S: Segons un estudi que es va realitzar anys enrere, els problemes més comuns eren: l'atur, la desescolarització, els percentatges de població immigrada extracomunitària, la venda de droga, les famílies amb risc d'exclusió social...

A més, en el barri es donen situacions d'amuntegament. No tan sols Als habitatges, sinó que també en lo que es refereix a la densitat de població del mateix. En el barri existeixen habitatges "patera" en els quals hi viuen un gran nombre de persones i famílies per tal de compartir els costos de lloguer, llum, aigua...Degut a que els habitatges estan sobreocupats, les persones passen temps al carrer. Fet que fa que en ocasions es produeixin conflictes per algunes concentracions de grups al carrer que fan soroll. El qual pot molestar a persones i famílies que viuen al barri.

De fet, fa uns anys, Son Gotleu va ser objecte mediàtic per tot una sèrie d'aldarulls entre diferents col·lectius. Sobretot pel que fa al conflicte entre població d'ètnia gitana i població nigeriana. Aquest conflicte va explotar arrel d'un homicidi. Un jove nigerià va morir després de ser apunyalat i caure des del balcó d'un pis del barri.

Es pot considerar que la barriada de Son Gotleu és un espai "infra-intervengut". És a dir, un espai en el que no s'han realitzat tota una sèrie d'intervencions a diferents nivells, els quals podrien haver reduït i/o minvat, algunes de les problemàtiques que pateix la barriada.

J.R: Quin són els més interessos principals en les polítiques urbanístiques de la ciutat? I de quina manera perjudiquen a la barriada en concret?

A.S: La ciutat de Palma, al igual que en la majoria de ciutats, dóna preferència a unes zones més que a altres. En el cas de ciutat, les zones de més interès es troben a la part oest. Aquesta part, ha estat la que ha tingut un major èxit immobiliari.

En el cas de la barriada de Son Gotleu, situada a la zona est, ha estat una de les zones amb menys interès. Una zona en la que la ciutat ha tingut un menor èxit. A més de poca transcendència en el aspecte del desenvolupament immobiliari. De fet, en la zona est, es troben barriades com Pere Garau, La Soledad, Indioteria, Polígons de Llevant...

El desenvolupament de les diferents barriades que es troben a Palma ha estat determinat principalment per dos sectors: el sector immobiliari i el sector turístic. Dos sectors molt potents en l'aspecte econòmic de la ciutat.

J.R: *Quines solucions es podrien aplicar per tal de combatre aquest fenomen concret?*

A.S: Es podrien generar tota una sèrie de polítiques socials, educatives, laborals...Amb les quals treballar per a la inserció i integració de les persones, famílies i grups...que resideixen en els diferents barris. A més, de realitzar tota una sèrie d'actuacions urbanístiques destinades a intervenir i/o actuar en l'espai físic per combatre les diferents barreres físiques que existeixen a diferents barriades. Aquestes actuacions consistirien en la realització de obres i construccions per facilitar l'accés de les persones residents serveis i/o recursos. Millorar les connexions de les barriades, realitzant algunes obertures i creant eixos.

La Intervenció comunitària en la barriada és fa molt difícil degut a que l'espai no està adaptat de manera adequada. Tot això fa que la població resident tingui dificultats en la participació i en la integració en la comunitat. Son Gotleu es converteix en un abocador de recursos de l'administració, els qual no fan l'efecte esperat. Serà molt difícil la millora de la situació si no es fa una gran Planificació i actuacions pel que fa a l'adequació dels espais físics, i per la integració de la població resident del barri.

*ENTREVISTA N°2

Transcripció de l'entrevista a Llorenç Coll. Tècnic TISE a l'oficina Comunitària a la barriada de Son Gotleu.

Joan Ramis: Bé, aquí tenim en Llorenç Coll. Tècnic d'intervenció socioeducativa d'aquí, de Son Gotleu. I...se realitzaran un parell de...de preguntes relacionades amb s'intervenció comunitària que se realitza a sa barriada.

Eh...*Quines problemàtiques veus a sa barriada de son goleu que són conseqüència de sa segregació espacial?*

Llorenç Coll: Bono hi ha...moltes i diferents problemàtiques. Té'n exposaré... així per damunt ses que...ses que puc identificar més clarament...Però bono, està clar que...que Son Gotleu s'ha convertit en una zona de recollida de gent que té...poques oportunitats. A diferents nivells...a nivell econòmic sobretot. També a nivell social, on s'han concentrat també...diferents comunitats de població nouvinguda...És a dir, sa mateixa...es mateix grup ha anat arrossegant...eh...nous individus. Això ha fet que...eh...que diferents comunitats s'hagin anat eixamplant i s'hagin anat centralitzant en aquest espai tant reduït on ses vivendes tenen molt poca qualitat i on hi ha molt pocs espais comunitaris definits i bono...ha fet que...que diferents problemàtiques de...de sobretot economia submergida...de...drogues...amuntegament, de desallotjaments de "vivendes ocupades"...d'absentisme escolar amb algunes comunitats...de manca de recursos econòmics per poder comprar material escolar...poder pagar algunes activitats extraescolars o complementàries des de s'escola

JR: -Temes de convivència...no?

L.C: Bé, temes de convivència és evident...ve arran de...una mica des problema de sa vivenda, de s'habitatge...és a dir...

J.R: Dels edificis...pisos...

L.C: Són vivendes moltes de vegades "pateras" que...que hi viuen dues o tres famílies per poder optimitzar recursos econòmics que tenen...i evidentment són pisos que hi viuen més de 10,12 o 15 persones. Això fa que sa gent "visqui" al carrer...que no tinguin feina, que tinguin molt de temps per...desocupat i que...que bono, que sobretot sa població masculina adulta trobi...se trobi una mica perduda, que no pot dur...aliments d'alguna manera o que viuen a ca seva amb tot allò de...de baixa autoestima...de no...de rompre es rol que té sobretot sa població africana i no...i...aleshores pares que no poden dur això es senten bastant malament...no tenen opció de feina, no tenen...tenen poca formació, poc coneixement de s'idioma...moltes de vegades, perquè han estat molt centrats a sa construcció...i sa relació només amb els seus, i aleshores tenen poc coneixement de lo que és "s'idioma" realment i de com se mou s'administració i ses comunitats d'aquí...Un poquet aquestes són, a grans trets, ses...és a dir, uns espais comuns poc cuidats on han de conviure perquè no poden viure dins ca seva...de...diferents cultures i...de vegades tenen comportaments que... que a vegades xoquen amb sa gent d'aquí.

J.R: *I...I quines són ses queixes o demandes més habituals de ses persones, famílies i grups que viuen a sa barriada?*

L.C: Bono, molta gent demana feina...Això lo primer de tot

J.R: Això és lo principal? No?

L.C: Sí! Vivenda i feina, formació...feina i formació, serien aquestes dues coses...Sí, aquestes són ses queixes, és a dir, volen feina...volen una vivenda, d'alguna manera...I després sí què...tot i que hi ha molta de gent...és a dir és barri és...sa problemàtica més gran és sa brutícia, sa poca cura dels espais comuns...És vera que els espais comuns, de tota sa vida, s'administració no els ha cuidat gaire i evidentment s'ha anat deteriorant fins un...un nivell molt alt. Tampoc sa població es sent identificada amb tenir aquesta co-responsabilitat amb el barri. A més a més, una mica...anant a...a s'altra pregunta que m'has fet que...clar...hi ha molt de canvi de població, i quan has començat i sa gent s'ha habituat una mica...surt dels barri. Entra gent nova que torna a partir de zero, que no té coneixements i que se l'hi ha de tornar a explicar una altra vegada tot, i aleshores és com sempre anar, retornant enrere...fent una passa endavant i dues enrere o...i...es tema de sa...quan deia això hi ha molts de canvis de població...molts de matalassos al carrer, bruts, cadires, sofàs...que fa...que donen una sensació que sigui des barris bruts d'alguna manera...A sa gent no li fa ganes viure aquí.

J.R: I es tema és que...vagi entrant i sortint gent...i gent nova fa que...sa població no tingui aquest sentiment de pertinença al barri, i per tant no cuidi tant...i no participi tant a...Perquè no té aquest sentiment de..

L.C: No. A més...Exacte! Això per un costat. Llavors, aquest sentiment de pertinença és vera que...que bono, que des de...ses administracions o diferents projectes...ses escoles i...entitats des barri s'intenta treballar però jo crec que allà on s'ha d'incidir més ja seria en segones generacions. Que han pogut veure quin és el sistema...Han nascut aquí i això sí que t'arrela una mica més. Sa gent nova realment, que ha vingut relativament fa poc,

es seu procés d'arrelament encara el té al seu país, d'alguna manera, i aquí simplement és un lloc de pas, Son gotleu, si pot ser és un lloc de passada, no és un lloc d'estada.

J.R: *I quines particularitats té intervenir a sa barriada de son gotleu com a professional social que treballes al barri?*

L.C: Bono, sa veritat és que ses particularitats...

J.R: Què té son gotleu més que no tinguin ses altres barriades?

L.C: (Silenci) Faig una mica de silenci per què...

J.R: Com per exemple més immigració, més immigració africana...no?

L.C: Sa veritat és que quan entres al barri de son gotleu també té una cosa que t'atreu. No sé si és per es tarannà propi de sa meva persona...Però molta de gent d'aquí i molts de professionals d'alguna manera si han aferrat de bon de veres. Per molta part de voluntarisme i totes aquestes dificultats que presenta sa població, es barri, ses famílies...d'alguna manera ha fet que haguessin de fer feina plegats aquesta és una de ses particularitats és això. Una necessitat o unes dificultats grans, globals que no se poden abordar des d'un punt de vista només, sinó que s'han de fer de manera interdisciplinari. Diferents disciplines, diferents administracions i aquí per aquestes mancances des mateix propi servei hem de fer feina plegats amb un altre, i m'he de complementar. Aquest coneixement i aquest acostament i aquest nova metodologia, tot i es ritmes propis de cada servei, línees polítiques i d'administració, ha fet que aquí hi hagués una estabilitat molt gran. És a dir s'ha fet feina conjuntament i en xarxa, mos hem de menester uns amb els altres podem donar millor respostes a n'es conflictes que se mos presenten. Jo ho destacaria com a particularitat. És a dir...

J.R: O sigui voltros lo que feis és que ses particularitats que poden ser dificultats les aneu transformant i aneu fent que sigui , és a dir aneu posant més força perquè sa població participi i intenti mobilització més no?

L.C: Sí. Intentem que d'alguna manera que ells es sentin partíceps actius de... de tots es processos de transformació social que se plantegen a nivell comunitari en es barri. És molt difícil ja que hi ha gent que, quan després d'una sèrie d'anys ha assolit una mica uns certs sentiments de pertinença i coneixença a n'es professionals i estima als professionals, important aquest paraula "estimació" no? De que hi ha professionals lluiten per ajudar-los a millorar les condicions si han agrupat però evidentment tot d'una que han pogut ha anat a cercar més oportunitats i altres opcions que es barri no ofereix. Això és una de ses coses.

J.R: Quines diferències....

L.C: Intentar participar a la...

J.R: Amb altres barris...

L.C: Bono, jo crec que és molt més complicat. És a dir, es fet des desconeixement de s'idioma, d'alguna manera tot allò que se fa a n'es barri

J.R: En matèria d'amuntegament...

L.C: De transports, en matèria d'amuntegament...en sí ja...és a dir que hi hagi famílies a més a més, gairebé totes que siguin famílies nombroses, però molt nombroses...clar això no passa a altres barris

J.R: Sobretot de població africana i d'Àfrica sud-sahariana, no?

L.C: Sí. Hi ha dos grans grups de població nouvinguda que són sa Marroquina i sa Nigeriana o sud-sahariana, lo que són països en revoltant de lo que és Àfrica sudsahariana.

J.R: Sobretot Nigèria...

L.C: Sobretot Nigeriana. Sí, sí, s'ha centrat...Aquesta comunitat ha arrossegat a molta de sa seva població cap aquí, agrupament i reagrupament de famílies...

J.R: Nou nascuts...

L.C: Nou nascuts...Evidentment tenen molt més infants que ses famílies d'aquí. I això fa que a ses escoles hi hagi pràcticament un 80/90 per cent de població d'aquesta.

J.R: *I en què consisteixen sa major part d'intervencions que feis a sa comunitat? Quin caire toqueu més?*

L.C: Bono toquem...Jo crec que des de sa meva vessant toquem diferents, molts de punts i diferents aspectes. És vera que...

J.R: Socioeducatiu, sociosanitari...

L.C: Sí. Jo som tècnic d'intervenció socioeducativa...Estic vinculat a s'Àrea d'educació i evidentment que ses meves intervencions són educatives i socioeducatives però sempre des de sa vessant comunitària. Sa meva intervenció jo no l'entenc si no és així. Intentar que ses famílies entrin a ses escoles, intentar que es mestres entenguin a ses famílies, veure quines dificultats tenen, però dificultats reals enteses, i no que simplement que estiguin uns a dins s'escola i d'altres a s'escola, uns demanat una cosa a un grup i s'altre demanant a s'altre. Entenc que hi ha d'haver espais, activitats que facilitin sa relació. Una relació lo més normal possible, entre mestres, famílies...entre entitats, clubs d'esplai, clubs esportius...

J.R: Centres de salut...

L.C: Centres de salut...Que puguin fer conjuntament i de que aquesta participació inicial, de igual a igual, d'intentar el més igual a igual, encara que estiguin promogudes per tècnics o per administracions, entitats...que siguin...

J.R: Lo més personal possible...

L.C: Sí. Lo més personals i humanes possibles. És a dir, acostar ses persones. De ses escoles i de ses famílies d'aquí. D'alguna manera aquest coneixement...És a dir, aquest desconeixement que hi ha...Intentar que amb aquestes idees es fomenti aquest coneixement, real...Crec que romp molt aquestes dificultats que planteja el sistema de vegades...Tu aquí tu allà...estereotips, prejudicis...

J.R: Molt de treball en xarxa. Molta cooperació i coordinació...

L.C: Sí. És a dir, intentar que aquestes famílies cooperin, que sigui participants principals també...

J.R: Que siguin actives...

L.C: Que es sentin actives...

J.R: Que siguin part de sa solució...no?

L.C: No és...sa veritat és que quan plantejem això no ho fem "per ells"(entre cometes), sinó que ho fem, amb sa mesura de lo possible totes ses activitats, es temps i recursos de que tenim..."amb ells". És a dir tot lo que plantejem intentem que siguin "amb ells". Que ells participin des de sa primera part des procés, des projecte o acció.

J.R: *I quines són ses limitacions com a professionals que interveuen a sa comunitat?*

L.C: Bono, són moltes.

J.R: En tema de recursos materials...recursos tècnics...

L.C: Bono. Evidentment és un barri mancat de recursos. És vera que darrerament se'n han posat més. Però jo pens que de vegades, aquests recursos necessiten d'una organització i d'un Pla integral ben definit i ben clar...a llarg termini. A mig i a llarg termini. Perquè se puguin veure es canvis de transformació social i que se puguin plantejar. Aleshores, crec que sí que és vera que s'hi han posat alguns recursos. Alguns dels recursos necessaris, que ja es demanaven de sa Plataforma d'entitats, a n'es seu moment quan es va constituir l'any 2003. És a dir, un Centre de dia, mediadors culturals, classes de castellà...Tot això està molt bé. Però crec que s'ha de dotar d'un Pla ben dotat. Aquí, es recursos, bono, es recursos humans són molt més necessaris a nivell de centre de salut, a nivell escolar, a nivell de serveis socials...Hi ha d'haver un increment.

J.R: De professionals que interveuen a sa comunitat...

L.C: De professionals...Evidentment que intervinguin a sa comunitat. Quan me referesc a aquests professionals...sanitaris...

J.R: Al carrer, als barris...

L.C: Sanitaris, escolars i tal...Entenc que també ells tenen o han de tenir una visió i una preparació per interveuen dins sa comunitat. I és vera que n'hi ha d'haver d'específics i propis que interveuen des de sa comunitat i amb sa comunitat. Però, no vull descartar que siguin figures totalment tancades sinó que han de tenir aquesta flexibilitat de cap a...

J.R: Més específics te refereixes, no?

L.C: Sí. I...es recursos tècnics crec que es necessiten i llavors també pens que hi ha d'haver una implicació real des professionals d'aquí. Una de ses coses és donar estabilitat als professionals, quan xerràvem des pla, formació, suport i acompanyament i seguiment des Plans reals. D'avaluacions reals que serveixin als professionals però també a les administracions. Aquí, al barri, hi ha hagut molts de canvis de professionals. És a dir, constantment, es mestres...no hi ha estabilitat, constantment canvien els mestres, constantment canvien els professionals dels Serveis socials. Això dificulta. Tornar a començar, tornar a conèixer...Tornar tal...Entendre ses dinàmiques individuals,

grupals, comunitaris...Entendre els codis culturals...I això no ho facilita. Per tant, quan es planteja un Pla integral o definit...no? De transformació i millora social. Se l'hi ha de donar tota aquesta formalitat i mètode que crec que...A nivell d, infraestructures, a nivell d'arquitectura, a nivell de...tot això...

J.R: A nivell urbanístic...

L.C: A nivell urbanístic. Evidentment pens que sa part urbanística... S'Urbanisme social crec que fa també que...que aquest espai de segregació se pugui transformar radicalment. Simplement amb un canvi de... de vegades d'un carrer, un eix...no? Bono, són coses a tenir en compte. Més professionals...un Pla...Estabilitat en els professionals...acompanyament...Bono, això se podria...Pens que són coses bàsiques i cabdals que s'haurien de tenir a s'hora d'engegar un Pla per part de s'Administració. Evidentment per ses Administracions. Però, vull recalcar amb això...

J.R: Més compromís per part des polítics...no?

L.C: Sí. Hi ha d'haver un compromís definit però, d'alguna manera, no se faria del tot sinó es compte amb les persones que viuen a la comunitat. És a dir, és una cosa que se l'han de sentir seu.

J.R: *I a l hora de fer feina amb la població...En quines dificultats us trobeu més habitualment?*

L.C: Bono, amb codis culturals...Sobretot, per exemple, amb s'ablació de ses nines... De vegades amb algunes comunitats amb es tema de s'absentisme escolar d'algunes altres com la de l'ètnia gitana, que a partir de dotze o tretze anys també n'és molt difícil que segueixin un procés d'escolarització normalitzat...Amb sa participació...No entenen sa participació com noltros l'entnem en aquesta societat. Dins grups... dins clubs de futbol, d'esplais...És un altre tipus de participació dins es sistema, de vegades molt espontània...

J.R: Però més a nivell de petits grups...A nivell primari.

L.C: Sí. Poc organitzada...de vegades, a nivell primaris. Però això sí, trobem unes barreres culturals molt grans. Sobretot en que t'entengui...simplement per fer-li arribar una informació encara que sigui d'una beca de llibres, d'una escola d'estiu...d'emplenar un paper...

J.R: I en temes de relació entre ètnies...i entre...

L.C: I...bono. Sí, entre ètnies. És vera que hi ha dificultats...

J.R: Entre ètnies i races...i tot això...

L.C: Però que si els espais que s'obren no plantegen "això és farà per aquesta població...que això altre es farà amb aquest població..." Sinó que es treballa d'una manera més general i més normal no sorgeixen tantes...Dins ses escoles sorgeixen molt pocs conflictes amb els infants. És més quan ja passen a població més jove...més d'adults. Jo crec que ses barreres...d'aquestes de...de dificultat entre cultures apareix més a partir de dotze,tretze anys...Però promoguts moltes de vegades per aquest prejudicis d'algunes de ses comunitats d'aquí.

J.R: I a l'hora d'integrar? Consideres també sa llengua pròpia com a...per ajudar a integrar els infants i tenir un codi en comú?

L.C: Pens que és essencial que sigui un element de cohesió i de convivència...Lo que passa és que clar aquest tipus de polítiques ses administracions han pegat d'una banda a una altra. I...de lo que xerràvem tant des processos com de tot és donar estabilitat a tot lo que són línies d'intervenció. Si anem canviant cada dos per tres, confonem als professionals i a les persones a les que atenem. Aleshores cal definir molt bé que s'idioma és un element molt important de cohesió.

J.R: Molt bé idò. Moltes gracies Llorenç.

ENTREVISTA N°3

TRANSCRIPCIÓ DE L'ENTREVISTA A XISCA PONS. Vicepresidenta de l'Associació de veïns de Son Gotleu, i resident a la barriada.

Joan Ramis: Bé, aquí tenim a na Francisca Pons, que és sa Vicepresidenta de s'Associació de veïns de Son Gotleu, i...li anirem fent una sèrie de preguntes relacionades amb sa barriada de Son Gotleu i ses intervencions comunitàries que s'hi realitzen.

Quines són ses necessitats més visibles que detectes o que detecteu a sa població resident aquí a sa barriada de Son Gotleu?

Francisca Pons: Bono, bàsicament és s'econòmica. Degut a s'atur que està patint sa població, lo qual també repercuteix en un estat de marginació. Amb Deshaucis, tant per part de ses entitats bancàries com de...de persones que estan llogades per part des propietari de sa vivenda. Aquí també, per quant a n'es deshaucis, també tenim sa problemàtica de vivendes que han estat ocupades de manera il·legal. Amb lo qual pues...Això suposa que...un agravant perquè aquestes persones, clar, no tenen recursos econòmics, entonces tampoc se fan càrrec des gastos de comunitat ni...de...es llum, s'aigua...A tot això, s'enganxen a n'es sistema comunitari tant de llum com d'aigua...Entonces problemes. Problemes que...radiquen en sa...

J.R: Per lo que passa als edificis de son gotleu és que tenen es sistema d'aigua compartida, no?

F.P: Sí, tenen comptadors comunitaris. És així. En algunes vivendes ja s'ha pogut individualitzar cada propietari. En altres èpoques, crec recordar s'anterior Govern, que va donar ajudes a ses comunitats perquè poguessin individualitzar-se cada vivenda respecta a n'es consum d'aigua.

J.R: I arrel de lo que m'has comentat a sa pregunta anterior...Com influeixen ses condicions de vida i ses característiques d'aquesta barriada en ses persones i famílies?

F.P: Mem pues, degut a que ses mancances econòmiques que pateixen, clar, hi ha un aspecte de supervivència. S'han de cercar sa vida per... o mos hem de cercar sa vida per poder... arribar, poder tenir...

J.R: Poder tenir uns ingressos...

F.P: Sí. Per cubrir ses necessitats bàsiques. Entonces, com dic, mos hem de cercar sa vida. Hi ha persones que recolleixen... ferralla. Cerquen...O bé per altres barriades... per després...la venen. Què passa? Que com que...Un exemple, no tenen espai a dins es domicili per guardar segons quin material...el dipositen, el deixen al carrer. Això què passa? Que dóna una mala imatge als altres veïnats. Veure aquella ferralla, genera matalassos, x per...per quan fa a sa imatge. Un altre aspecte és que, clar, per lo mateix que jo he de sobreviure robant o comprant ferralla, es veïnat o sa gent de s'altre carrer, també té sa mateixa necessitat que jo. Entonces, aquest me roba a jo aquest material que jo tenc dipositat al carrer. Això un altre motiu de conflicte. Baralles entre veïnats per sa supervivència. Evidentment, no podem negar que, igual que a sa compra i venda de ferralla... també tenim sa problemàtica des padrins. Des padrins que han de reubicar sa família a dins ses seves vivendes. Perquè es fills han tingut que partir, es que varen partir, perdona, ara han tingut que tornar perquè tenen sa mateixa problemàtica.

J.R: I per tant se troben tres generacions ara. Padrins, fills i nets, no? Dins sa mateixa vivenda. Que ja de per sí és petita. Està sobreocupada, no?

F.P: Volia també afegir que, perdoneu, tornant al punt anterior de sa supervivència...És s'aspecte de sa compra i venda de droga. És...també...és trist però és així. Hi ha persones pues que... una manera fàcil d'aconseguir un extra de doblers, és sa compravenda. Entonces, més sa venda en aquest casos. Això també repercuteix a s'entorn. Encara que amb por. Perquè hi ha un cert respecte entre es veïnats quan es fa referència a sa venda de droga.

J.R: Sí , perquè també això des tema de sa venda de droga ha duit a conflicte també entre punts de venda i tot això, no?

F.P: Així està. Hi ha competència també. També existeix sa competència dins d'aquest mercat.

J.R: *I...Per canviar un poc de tema. En intervencions comunitàries a sa barriada...Quines són ses principals intervencions que se realitzen a sa barriada?*

F.P: Bono. Ses...ses intervencions...Mos consta, sabem, també, de fet participem...En intervencions que fan a una Plataforma de serveis que hi ha a sa barriada. Que compon...se compon de ses escoles públiques, des centre de serveis socials, de sa policia local, i des Centre de salut. Ara també des de fa un any, mos consta, s'han posat en contacte amb noltros, de s'Associació de metges del món. I sa mateixa entitat, ha rebut, per lo que sabem, una subvenció de sa comunitat econòmica europea. Amb lo qual volia també fer feina aquí a sa barriada. Quin tipu d'intervencions? Pues...majoritàriament són festes, activitats culturals, tallers...

J.R: Activitats culturals...

F.P: Activitats culturals, tallers...Bé, ses festes...totes, com hem dit, són culturals, aprofitant tant ses festes típiques nacionals com autonòmiques. Aquí s'associació de veïns treball ses festes autonòmiques de Nadal, carta de reis, pasqua, sa gastronomia...I treballem també, dins aquesta àrea de festes...

J.R: Es tema de ses nacionalitats, no?

F.P: Sí. Ara, per exemple, nos trobem que per ses festes de pasqua, tenim noltros unes costums de fer crespells, rubiols, panades... i nos trobàvem que amb sa comunitat magrebina i musulmana, en general, que ells no podien compartir amb noltros perquè...noltros empleam saïm. Vàrem adaptar sa recepta de manera que poguéssim compartir tots.

J.R: Amb es tema de...

F.P: Substituir es saïm per oli d'oliva. Vàrem disfrutar d'aquesta activitat. Això va ser una intervenció comunitari amb ses escoles i s'Associació de veïns.

J.R: I es tema des Club d'esplai?

F.P: Es Club d'esplai fa feina és... bé fa feina, treballa amb els infants fins els dotze anys. I...

J.R: Sol ser es caps de setmana...

F.P: Sí. Els dissabtes. Els dissabtes durant tot l'any. I ara en s'estiu són ells es que... treballen i presenten una...treballen un projecte que és s'escola d'estiu. Degut a que clar, per conciliar un poc sa vida laboral amb sa familiar. Nos trobem que al·lots una vegada han acabat s'etapa escolar estan a n'es carrer. Entonces considerem que és una manera de donar continuïtat a tot lo que és s'educació formal. De qualque manera amb els infants, amb es petits.

J.R: *I quines intervencions són més difícils de dur a terme? I en quines d'elles hi ha més dificultats de participació de ses persones?*

F.P: Bono. Aquí nos trobem amb una dificultat. I és es compromís o s'implicació en quant a sa participació. Clar. Comptem en que fem tallers... amb una continuïtat , amb uns objectius...Aquí trobem que a sa població li costa molt tenir una continuïtat. Majoritàriament, hem d'estar constantment insistint en sa participació. Amb sa continuïtat, amb sa motivació... Se li han , pensem que lo fonamental és fer-los sentir com a...Que ells són es representants i ells són es participants. Creiem que és bàsic, perquè ho hem comprovat que majoritàriament, és... Sa base fonamental, per tenir una resposta, és empoderar a sa gent. Fer-los sentir que...O bé com ha dit, empoderar-los en tots els aspectes. Culturals...De fet, ara actualment, hi ha persones joves de sa barriada que... han realitzat es curs de monitor de temps lliure, perquè són part des barri. I...en definitiva, són noltros es que després hem de tenir un profit de totes ses activitats que estam realitzant. Estem xerrant com a associació de veïns.

J.R: *Val. I quines són ses dificultats o ses limitacions més habituals en ses que vos trobeu a l'hora de fer intervencions comunitàries? En temes de recursos humans, materials...*

F.P: Bàsicament són aspectes tècnics. Per noltros és lo més significant. No hem de deixar d'anomenar que nos falten, com Associació de veïns xerrem, de recursos... materials com ordenadors, equip de música...Lo qual sempre hem d'anar a demanar que ens ho deixin perquè noltros no disposem d'aquests recursos. Com dèiem, hi ha els aspectes tècnics que també... els he d'anomenar. Perquè hi ha moltes activitats que se realitzen partint des de sa Plataforma, com he dit que noltros participem, però sempre estan des d'un horari de funcionari d'escola, de les 8 a les 5. Noltros, ses nostres activitats, comencen a partir de les 5. Ses nostres festes són dissabtes o diumenges. Aquí

mos falta es recolzament d'aquests professionals que formen part des serveis tècnics que tenim a sa barriada. Considerem que hi ha un buit de...de persones tècniques. En quant a...

J.R: De professionals que ajudin a dinamitzar i tot això, no?

F.P: Així és. Respecte també...

J.R: *Vale. I quines són ses dificultats i ses limitacions que tenen ses persones i famílies per participar a ses intervencions i activitats que realitzeu?*

F.P: Indiscutiblement, econòmic. Noltros tenim sèries dificultats a l'hora de, no de desenvolupar el taller, perquè noltros ho fem totalment gratuït degut a que som conscients de ses necessitats de cada família. Penseu que primer tenen unes necessitats bàsiques a cobrir. Tenen un lloguer que pagar, tenen un llum, tenen una aigua, tenen una comunitat...Han de viure! Entonces, clar. Com podem demanar veniu aquí i participau però heu de pagar deu euros? No. Això mos ho trobam amb ses cuotes auales de s'associació de veïns. Que no ho fan pagar. Entonces, això ho torbam amb ses vivendes. Noltros només hem de tenir un poc d'empatia. Posar-mos en es lloc d'aquestes famílies. Que no tenen on ficar-se. Ja no ells, matrimonis, sinó es fills. Entonces partint d'aquí, sa dificultat bàsica és sa econòmica. Què passa? Que no poden participar. Venen a n'és taller. Ara hem fet un taller de ball de bot. Tothom ha disfrutat. Hem...hem tengut una participació. Però resulta que ara hem de fer una representació. Fem una trobada de Casals de barri a sa Plaça Espanya. S'ajuntament mos ha demanat que hem de participar. Bueno, però és que necessitem tot un equipatge. De...de vestits que noltros podem fer dins un altre taller. Ara resulta que noltros hem de pagar sa tela. Aquesta gent no pot comprar unes teles. No pot comprar un rebosillo...Què fem? Ballem? Ballarem amb sa nostra roba perquè no... Això mos crea una frustració. A cada...a cadascun. Sobretot a n'és més joves. Es grans...saben com seleccionar totes aquestes emocions.

J.R: Però es nines deuen demanar coses...Ara hem de menester això i clar, es nins, se'n donen compte de tota aquesta falta de recursos...

F.P: De ses mancances, de ses mancances...

J.R: Perquè... Tu creus que sí...Si tinguessin ses necessitats més cobertes i tot això, sí que participarien més a ses dinàmiques i intervencions que es fan?

F.P: Claro. Podrien. Noltros podríem ajudar. O sigui noltros podríem distribuir lo que era...lo que és s'aspecte econòmic. Si s'Ajuntament o ses entitats...

J.R: Tinguéssiu més finançament...no?

F.P: Aquí podríem...

J.R: Comprar material...I tot això,no?

F.P: Aquí. Aquí anem. Tant en material com...Aquí tenim una activitat que volem desenvolupar. Per ara no la tenim encara segura. Són unes colònies que ja vàrem realitzar fa dos anys. Ara per ara són gratuïtes. No podem demanar ses mateixes circumstàncies. A ses famílies no les podem demanar cap aportació. Són tres dies, de convivència, a una granja escola. Entonces, no sabem encara hores d'ara...No hem rebut cap contestació de s'Administració, que mos doni es doblers. Tenim sa subvenció acceptada però encara no mos han dipositat es doblers. Es mes d'agost a la vista. I no comptem amb es doblers.

És una dificultat seriosa en es sentit de que amb ses famílies i no les podem exigir. Però per part de s'Administració tampoc podem contar...amb aquests recursos.

J.R: Molt bé Xisca. Idò moltes gràcies.